

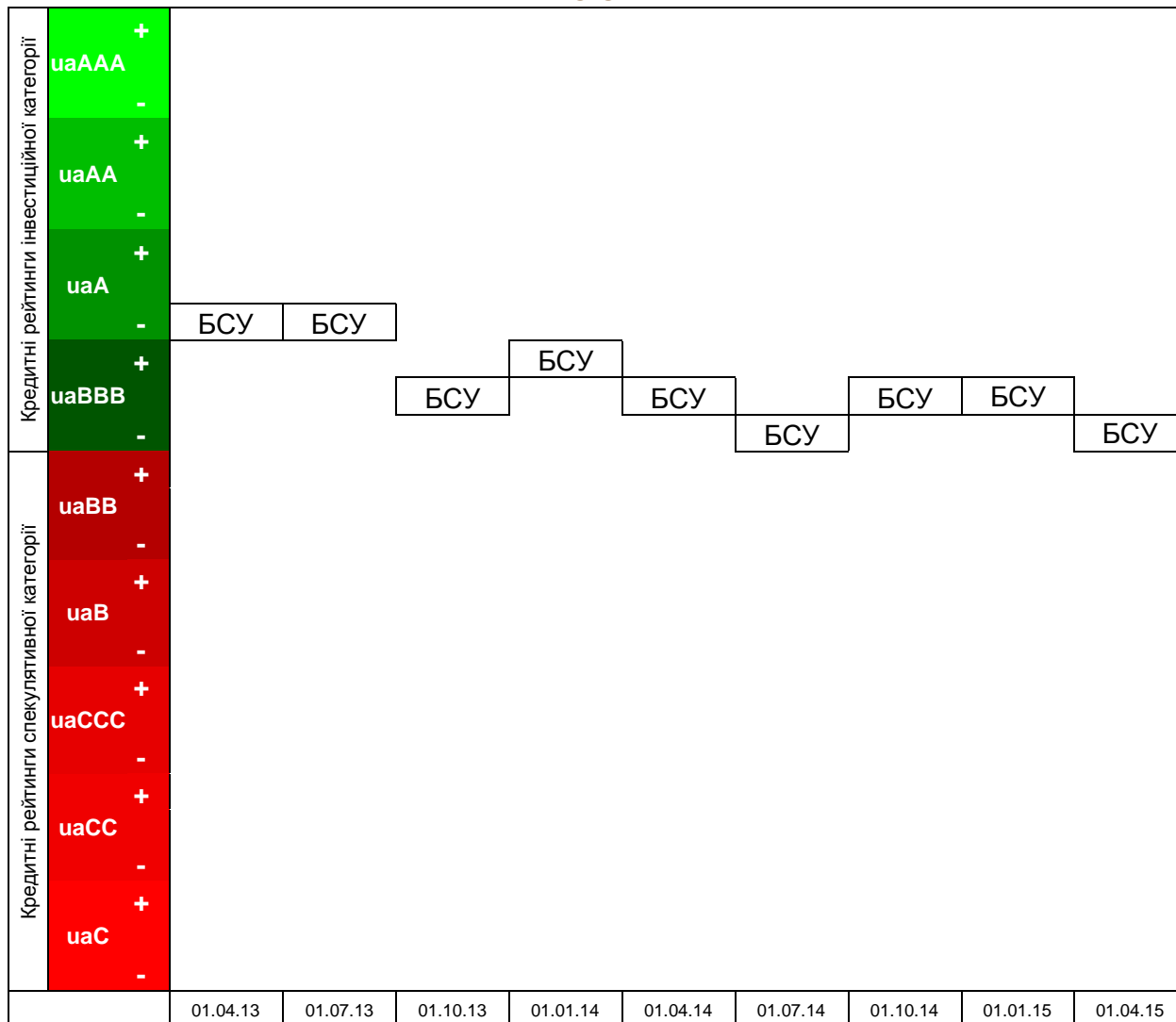
АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
«ІНТЕГРАЛЬНИЙ ДОВГОСТРОКОВИЙ
КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ:
І КВАРТАЛ 2015 РОКУ»

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків	6
1.5. Фактори впливу	7
2. Загальний огляд активів банківської системи України	9
3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	10
ДОДАТКИ	12

РЕЗЮМЕ

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками I кварталу 2015 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [15,54; 16,49] та складає 16,11. При переведенні в Національну рейтингову шкалу³:

значення 15,54 відповідає рівню рейтингу uaBBB-;

значення 16,11 – рівню рейтингу uaBBB-;

значення 16,49 – рівню рейтингу uaBBB-.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB-** інвестиційної категорії.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ за I кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² див. Додаток 1

³ див. Додаток 3

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

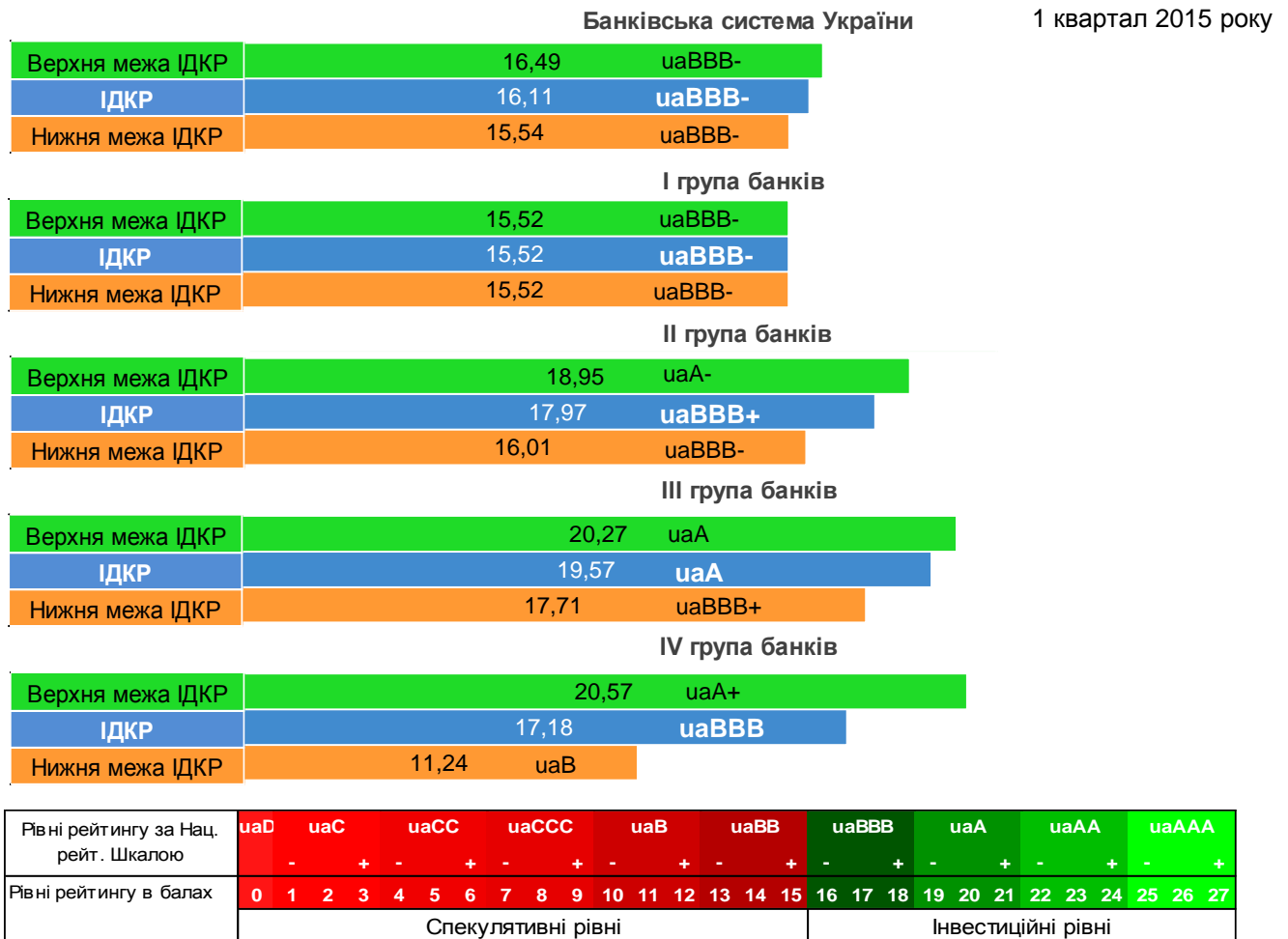

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.04.2015 р.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (24,79% від загальної кількості) довгострокових кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам уповноваженими національними та визнаними міжнародними рейтинговими агентствами, відповідає значенню **17** балів. Таким чином, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Разом із тим, якщо припустити, що більшість із 38 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише на рівні інвестиційної категорії, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що, у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам, значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для кращого розуміння факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити інтегральні довгострокові кредитні рейтинги за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ.

1.1. ІДКР I групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

Оскільки станом на 01.04.2015 р. всі платоспроможні банки I групи мали довгострокові кредитні рейтинги, межі діапазону та значення ІДКР I групи банків були однаковими та складала 15,52.

При переведенні в Національну рейтингову шкалу (НРШ) значення 15,52 відповідає рівню рейтингу uaBBB–.

Таким чином, *ІДКР I групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB–** інвестиційної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [16,01; 18,95] та складає 17,97. При переведенні в НРШ:

- значення 16,01 відповідає рівню рейтингу uaBBB–;
- значення 17,97 – рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 18,95 – рівню рейтингу uaA–.

Таким чином, *ІДКР II групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР II групи банків знаходиться на рівні uaBBB– інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР II групи банків – на рівні uaA– інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

Значення ІДКР III групи банків у бальному вимірі належить проміжку [17,71; 20,27] та складає 19,57. При переведенні в НРШ:

- значення 17,71 відповідає рівню рейтингу uaBBB+;
- значення 19,57 – рівню рейтингу uaA;
- значення 20,27 – рівню рейтингу uaA.

Таким чином, *ІДКР III групи банків* знаходиться на рівні **uaA** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР III групи банків знаходиться на рівні uaBBB+ інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР III групи банків – на рівні uaA– інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [11,24; 20,57] та складає 17,18. При переведенні в НРШ:

- значення 11,24 відповідає рівню рейтингу uaB;
- значення 17,18 – рівню рейтингу uaBBB;
- значення 20,57 – рівню рейтингу uaA+.

Таким чином, *ІДКР IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР IV групи банків знаходиться на рівні uaB– спекулятивної категорії, максимально можливий ІДКР IV групи банків – на рівні uaA+ інвестиційної категорії.

1.5. Фактори впливу

Як показує практика, рівень ІДКР за групами банків підвищується прямо пропорційно до обсягу активів банків, які формують відповідну групу. При цьому протягом 2013-2014 років спостерігалась протилежна тенденція, що пояснюється діями міжнародних РА:

- 25 вересня 2013 року міжнародне агентство *Moody's* знизило довгострокові кредитні рейтинги за національною шкалою 12 українських банків, що входять переважно до I групи, у зв'язку зі зниженням рейтингу державних облігацій України.
- 05 лютого 2014 року агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги за національною шкалою ПАТ «ПУМБ» та ПАТ «Ощадбанк» з *uaBB-* до *uaB-*.
- 25 лютого 2014 року агентство *Standard & Poor's* знизило кредитний рейтинг Альфа-Банку з *uaBB-* до *uaCCC*.
- 09 квітня 2014 року агентство *Moody's* знизило кредитні рейтинги 6 вітчизняних банківських установ до *uaCCC-*, ще двох установ – до *uaB-*.

Враховуючи, що обсяг активів платоспроможних банків I групи станом на 01.04.2015 р. складає близько 72% від загального обсягу активів БСУ, ступінь впливу даної групи на її загальну кредитоспроможність є найвищим.

Зниження ІДКР БСУ в I кварталі 2015 року пов'язано, в першу чергу, з рейтинговими діями агентства *Moody's*. Так, 26 березня 2015 р. *Moody's*, у зв'язку зі зниженням суверенного рейтингу України, знизило кредитні рейтинги Ощадбанку (до *uaCC*), Промінвестбанку (до *uaCCC-*), Сбербанку Росії (до *uaB-*), банку «Фінанси та кредит» (до *uaCC*), ОТП Банку (до *uaB-*).

Протягом 2014 року – I кварталу 2015 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 105 установ (95 платоспроможних). Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації (ТА) до 48 українських банків (з початку 2014 р.). ТА наразі працює переважно в банках IV групи. Разом із тим, у 2015 році до категорії неплатоспроможних було віднесено такі банки I групи, як Дельта Банк та «Надра».

Основними передумовами для запровадження ТА було зниження рівня платоспроможності банківських установ, зміни в політичному керівництві країни, а також розширення переліку критеріїв віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Так, відповідно до останніх змін в ЗУ «Про банки і банківську діяльність», НБУ може визнати банк неплатоспроможним у разі системного порушення банком законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму. Таким чином, розширення повноважень НБУ та останні дії ФГВФО щодо запровадження ТА в банки IV групи, які не мали проблем з ліквідністю, роблять дефолти банківських установ слабкопрогнозованими.

Така ситуація призвела до того, що кредитні рейтинги близько 1/3 банків на момент запровадження в них ТА підтримувались на рівнях інвестиційної категорії. У портфелі НРА «Рюрік» такими банками були Реалбанк, Меліор Банк та ІнтерКредитБанк. На думку Агентства, у випадку з Реалбанком вирішальну роль відіграла зміна політичної формації в країні та керівництва регуляторних органів. Меліор Банк та ІнтерКредитБанк, в свою чергу, офіційно були визнані неплатоспроможними у зв'язку проведенням ризикових операцій та порушенням законодавства з питань фінансового моніторингу. При цьому з точки зору фінансових показників у Агентства не було підстав для перегляду рівня рейтингу вказаних банківських установ.

За рештою банків у портфелі НРА «Рюрік», в які протягом 2014 року – I кварталу 2015 року було запроваджено ТА, інформування ринку про зниження кредитоспроможності шляхом зниження рівня рейтингу до спекулятивної категорії або його призупинення відбувалось в середньому за 74 дні до запровадження ТА. Це є найкращим показником превентивного реагування на потенційний дефолт серед усіх уповноважених національних РА.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною.

Оскільки починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних, при розрахунку ІДКР БСУ за I квартал 2015 року не враховувались обсяги активів та рейтинги неплатоспроможних банків. Разом із тим, активи

неплатоспроможних банків станом на 01.04.2015 р. складала близько 5,5% сукупного обсягу, що свідчить про їх незначну вагу в ІДКР.

Також НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 7%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд активів банківської системи України

За підсумками I кварталу 2015 року чисті активи банківської системи України збільшились на 9,39% (123 630 млн. грн.) та станом на 01.04.2015 р. складають 1 440,48 млрд. грн.

Варто зазначити, що незважаючи на ліквідацію ряду проблемних банківських установ та значний відтік клієнтських коштів, зростання активів відбувалось внаслідок стрімкої девальвації національної валюти, що також відобразилось на суттєвому збільшенні залишків валютних активів. Станом на 01 квітня 2015 року частка валютних активів в сукупних активах складала 51,38%, в той час як 01 січня 2015 року – 43,73%.

Станом на початок квітня 2015 року, значення валютного курсу UAH / USD становило 2 345,14 грн. / 100 дол. США., в той час, як курс долара США станом на 01.01.2015 р. перебував на рівні 1 576,9 грн. / 100 дол. США.

Кредитна активність банківських установ впродовж I кварталу поточного року залишалася низькою, що обумовлено скороченням ресурсної бази, погіршенням кредитоспроможності позичальників та високим рівнем невизначеності щодо подальшого економічного розвитку, що, в свою чергу, змушує банківські установи більш прискіпливо відноситись до фінансового стану потенційних позичальників або й взагалі призупинити на деякий час кредитування.

Протягом I кварталу 2015 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 14,8% (148 981 тис. грн.), що обумовлено суттєвою девальвацією національної валюти. Станом на 01.04.2015 р. обсяг клієнтського кредитного портфеля складає 1 155,34 млрд. грн.

Протягом I кварталу 2015 року обсяг вкладень в ОВДП збільшився на 8,15 млрд. грн., що, в свою чергу, також деякою мірою пов'язано з девальвацією національної валюти та збільшенням балансової вартості ОВДП в портфелях банків. Станом на 01 квітня 2015 року в портфелі банківських установ перебувало ОВДП на суму 101,58 млрд. грн. Динаміку активів БСУ представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. Динаміка активів БСУ, млрд. грн.

Показник / Дата	01.10.13	01.01.14	01.04.14	01.07.14	01.10.14	01.01.15	01.04.15
Чисті активи	1 232,4	1 278,1	1 315,91	1 307,0	1 310,9	1 316,85	1 440,48
Кредитний портфель	860,74	911,40	1 008,63	992,5	982,1	1 006,36	1 155,34
Вкладення в цінні папери	127,9	138,29	151,41	149,87	173,07	168,93	175,61
в т.ч. ОВДП	77,64	81,05	84,3	84,49	86,06	93,43	101,58
Високоліквідні активи	149,53	152,90	142,08	142,19	138,35	155,64	182,6

Розподіл активів банківської системи України станом на 01.04.2015 р. наведено на рис. 2.1. Частка активів банків, які входять до I групи, складала 76,45%; частка банків II групи – 12,24%, частка активів III групи банків – 6,80%; частка банків IV групи – 4,51%.

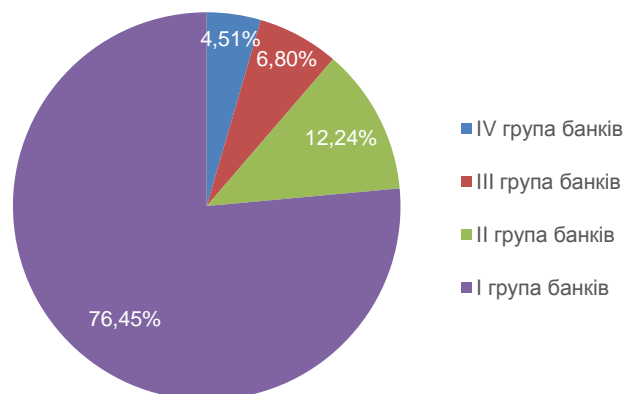

Рис. 2.1. Розподіл активів БСУ за групами банків

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії. Слід зазначити, що деякі банківські установи відмовляються від рейтингових послуг у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, в той час як банки I–II групи, рейтинги яких було знижено міжнародними агентствами, переорієнтовуються на роботу з національними агентствами.

Станом на 02.06.2015 р. НРА «Рюрік» підтримувало 10 довгострокових кредитних рейтингів банків, 1 з яких належить до III групи, 9 – до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaBBB+ (ПАТ «АВАНТ-БАНК»), 8 – на рівні uaBBB, 1 – на рівні uaCC (рис. 3.3).

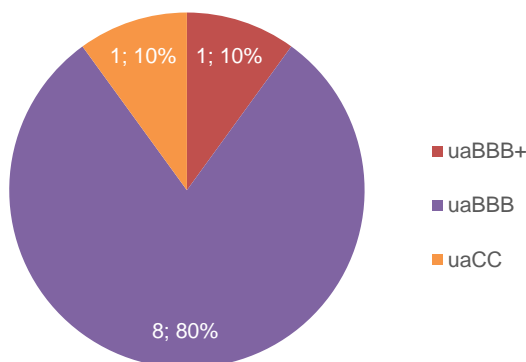

Рис. 3.3. Структура кредитних рейтингів банків у портфелі НРА «Рюрік»

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poog's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку, к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 489-87-33 / 49 (вн. 703).

ДОДАТКИ

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Standard & Poor's рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цією метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де \bar{x} – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому

спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НРА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІБІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moody.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Ca.ua	CCCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, x_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризується найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	uaBBB+	18	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	17		
uaBBB-	16		
Спекулятивні рівні	uaBB+	15	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBB	14	
	uaBB-	13	
	uaB+	12	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaB характеризується низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaB	11	
	uaB-	10	
	uaCCC+	9	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
	uaCCC	8	
	uaCCC-	7	
	uaCC+	6	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризується високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5	
	uaCC-	4	
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaC	2		
uaC-	1		
	uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України⁴

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	248 041 137	uaA-	18,90%	19	3,59
УКРЕКСІМБАНК	158 121 204	uaAA-	12,05%	22	2,65
ОЩАДБАНК	150 817 666	uaCC	11,49%	5	0,57
ПРОМІНВЕСТБАНК	66 314 288	uaCCC-	5,05%	7	0,35
СБЕРБАНК РОСІЇ	59 815 362	uaB-	4,56%	10	0,46
УКРСОЦБАНК	55 277 713	uaAAA	4,21%	26	1,09
РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	52 796 910	uaB-	4,02%	10	0,40
АЛЬФА-БАНК	43 128 124	uaAA+	3,29%	24	0,79
ВТБ БАНК	42 887 244	uaAA+	3,27%	24	0,78
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	41 470 386	uaCC	3,16%	5	0,16
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	40 162 715	uaCCC-	3,06%	7	0,21
УКРСИББАНК	34 697 403	uaAAA	2,64%	26	0,69
ОТП БАНК	24 098 800	uaB-	1,84%	10	0,18
УКРГАЗБАНК	22 645 803	uaA+	1,73%	21	0,36
КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	22 274 924	uaAAA	1,70%	26	0,44
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	19 175 358	uaBBB+	1,46%	18	0,26
"ПІВДЕННИЙ"	17 423 687	uaCCC-	1,33%	7	0,09
ІНГ БАНК УКРАЇНА	15 148 509	uaAAA	1,15%	26	0,30
"ХРЕЩАТИК"	10 278 051	uaBBB-	0,78%	16	0,13
ФІДОБАНК	10 277 198	uaA-	0,78%	19	0,15
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	8 914 025	uaCCC-	0,68%	7	0,05
МЕГАБАНК	8 450 472	uaA+	0,64%	21	0,14
ПЛАТИНУМ БАНК	8 081 350	uaA+	0,62%	21	0,13
УКРІНБАНК	7 633 184	uaBBB+	0,58%	18	0,10
КРЕДОБАНК	7 629 810	uaCCC-	0,58%	7	0,04
УНІВЕРСАЛ БАНК	7 158 772	uaAA	0,55%	23	0,13
ДІАМАНТБАНК	5 979 720	uaBBB	0,46%	17	0,08
БАНК ВОСТОК	5 477 669	uaA	0,42%	20	0,08
ПРОКРЕДИТ БАНК	5 384 847	uaAAA	0,41%	26	0,11
ПРАВЕКС-БАНК	5 335 423	uaAAA	0,41%	26	0,11
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	5 305 709	uaA-	0,40%	19	0,08
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 262 813	uaA-	0,40%	19	0,08
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	4 697 829	uaBBB+	0,36%	18	0,06
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	4 550 444	uaA-	0,35%	19	0,07
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 539 001	uaBBB+	0,35%	18	0,06
ФОРТУНА-БАНК	3 957 269	uaBBB	0,30%	17	0,05
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 663 053	uaA	0,28%	20	0,06
АВАНТ-БАНК	3 646 919	uaBBB+	0,28%	18	0,05
ТАСКОМБАНК	3 586 965	uaBBB+	0,27%	18	0,05
БМ БАНК	3 434 000	uaBBB+	0,26%	18	0,05
ВІЕС БАНК	3 117 919	uaA+	0,24%	21	0,05
ІНДУСТРІАЛБАНК	3 012 835	uaBBB+	0,23%	18	0,04
БТА БАНК	2 895 224	uaA	0,22%	20	0,04
ІДЕЯ БАНК	2 890 114	uaA	0,22%	20	0,04
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 852 750	uaBBB-	0,22%	16	0,03
МАРФІН БАНК	2 704 311	uaA	0,21%	20	0,04
"АРКАДА"	2 569 701	uaBBB	0,20%	17	0,03
БАНК ФОРВАРД	2 093 976	uaA-	0,16%	19	0,03
"СОЮЗ"	1 413 249	uaBBB	0,11%	17	0,02
ФІНБАНК	1 348 940	uaBBB-	0,10%	16	0,02
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	2 467 955	uaBBB-	0,19%	16	0,03
МІСТО БАНК	2 194 766	uaBBB	0,17%	17	0,03
"КАПІТАЛ"	1 993 384	uaBBB-	0,15%	16	0,02
ЕКСПРЕС-БАНК	1 873 748	uaBBB+	0,14%	18	0,03
РАДИКАЛ БАНК	1 673 033	uaBBB-	0,13%	16	0,02
УНІКОМБАНК	1 652 320	uaBBB	0,13%	17	0,02
"ГЛОБУС"	1 641 203	uaA+	0,13%	21	0,03
"ПРЕМІУМ"	1 623 675	uaBBB	0,12%	17	0,02
ЮНЕКС БАНК	1 527 089	uaBBB+	0,12%	18	0,02
ЄВРОБАНК	1 496 698	uaBBB-	0,11%	16	0,02
"ЛЬВІВ"	1 410 519	uaBBB	0,11%	17	0,02
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 360 413	uaBBB+	0,10%	18	0,02
БАНК 3/4	1 286 195	uaBBB	0,10%	17	0,02
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 269 305	uaBBB	0,10%	17	0,02
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 178 770	uaBBB	0,09%	17	0,02
БАНК ТРАСТ	849 779	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК СІЧ	842 646	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК КОНТРАКТ	839 051	uaBBB+	0,06%	18	0,01
ЮНІОН СТАНДАРД БАНК	821 230	uaBBB-	0,06%	16	0,01
АПЕКС-БАНК	820 360	uaBBB	0,06%	17	0,01
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	808 276	uaBBB+	0,06%	18	0,01
КРЕДИТВЕСТ БАНК	743 597	uaAA	0,06%	23	0,01
БАНК ЮНІСОН	743 542	uaBBB	0,06%	17	0,01
МОТОР-БАНК	706 786	uaBBB-	0,05%	16	0,01
АГРОКОМБАНК	634 198	uaBBB	0,05%	17	0,01
АРТЕМ-БАНК	590 674	uaBBB-	0,05%	16	0,01
АКОРДБАНК	583 341	uaBBB+	0,04%	18	0,01
ВЕРНУМ БАНК	567 953	uaBBB	0,04%	17	0,01
КЛАСИКБАНК	561 345	uaBBB	0,04%	17	0,01
БАНК АВАНГАРД	553 941	uaAA	0,04%	23	0,01
АСВІО БАНК	492 701	uaBBB	0,04%	17	0,01
РАДАБАНК	464 582	uaBBB	0,04%	17	0,01
ПРОФІН БАНК	432 031	uaBB	0,03%	14	0,00
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	386 293	uaBBB	0,03%	17	0,01
УКРБУДІНВЕСТБАНК	384 399	uaBBB	0,03%	17	0,00
БАНК АЛЬЯНС	371 507	uaBBB-	0,03%	16	0,00
"УКООПСІЛКА"	362 355	uaB-	0,03%	10	0,00
СМАРТБАНК	338 740	uaBBB	0,03%	17	0,00
"КОНКОРД"	300 370	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	283 098	uaBBB	0,02%	17	0,00
ФІНАНС БАНК	260 009	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	230 523	uaBBB	0,02%	17	0,00
"ЦЕНТР"	181 219	uaBBB	0,01%	17	0,00
ВЕКТОР БАНК	176 458	uaBBB-	0,01%	16	0,00
АЛЬПАРІ БАНК	148 642	uaBBB-	0,01%	16	0,00
СУМА	1 312 569 491		100,00%		16,11

⁴ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок ІДКР I групи банків⁵

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПРИВАТБАНК	248 041 137	uaA-	23,84%	19	4,53
УКРЕКСІМБАНК	158 121 204	uaAA-	15,20%	22	3,34
ОЩАДБАНК	150 817 666	uaCC	14,50%	5	0,72
ПРОМІНВЕСТБАНК	66 314 288	uaCCC-	6,37%	7	0,45
СБЕРБАНК РОСІЇ	59 815 362	uaB-	5,75%	10	0,57
УКРСОЦБАНК	55 277 713	uaAAA	5,31%	26	1,38
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	52 796 910	uaB-	5,08%	10	0,51
АЛЬФА-БАНК	43 128 124	uaAA+	4,15%	24	1,00
ВТБ БАНК	42 887 244	uaAA+	4,12%	24	0,99
БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	41 470 386	uaCC	3,99%	5	0,20
ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	40 162 715	uaCCC-	3,86%	7	0,27
УКРСИББАНК	34 697 403	uaAAA	3,34%	26	0,87
ОТП БАНК	24 098 800	uaB-	2,32%	10	0,23
УКРГАЗБАНК	22 645 803	uaA+	2,18%	21	0,46
СУМА	1 040 274 755		100%		15,52

Додаток 6. Розрахунок ІДКР II групи банків⁶

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	22 274 924	uaAAA	15,01%	26	3,90
"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	19 175 358	uaBBB+	12,92%	18	2,33
"ПІВДЕННИЙ"	17 423 687	uaCCC-	11,74%	7	0,82
ІНГ БАНК УКРАЇНА	15 148 509	uaAAA	10,21%	26	2,65
"ХРЕЩАТИК"	10 278 051	uaBBB-	6,92%	16	1,11
ФІДОБАНК	10 277 198	uaA-	6,92%	19	1,32
БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	8 914 025	uaCCC-	6,01%	7	0,42
МЕГАБАНК	8 450 472	uaA+	5,69%	21	1,20
ПЛАТИНУМ БАНК	8 081 350	uaA+	5,44%	21	1,14
УКРІНБАНК	7 633 184	uaBBB+	5,14%	18	0,93
КРЕДОБАНК	7 629 810	uaCCC-	5,14%	7	0,36
УНІВЕРСАЛ БАНК	7 158 772	uaAA	4,82%	23	1,11
ДІАМАНТБАНК	5 979 720	uaBBB	4,03%	17	0,68
СУМА	148 425 060		100,00%		17,97

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁷

Назва Банку	Активи, тис. грн.	Рівень рейтингу станом на 01.04.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БАНК ВОСТОК	5 477 669	uaA	6,54%	20	1,31
ПРОКРЕДИТ БАНК	5 384 847	uaAAA	6,43%	26	1,67
ПРАВЕКС-БАНК	5 335 423	uaAAA	6,37%	26	1,66
"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	5 305 709	uaA-	6,34%	19	1,20
БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 262 813	uaA-	6,28%	19	1,19
МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	4 697 829	uaBBB+	5,61%	18	1,01
УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	4 550 444	uaA-	5,43%	19	1,03
БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	4 539 001	uaBBB+	5,42%	18	0,98
ФОРТУНА-БАНК	3 957 269	uaBBB	4,73%	17	0,80
ПІРЕУС БАНК МКБ	3 663 053	uaA	4,37%	20	0,87
АВАНТ-БАНК	3 646 919	uaBBB+	4,36%	18	0,78
ТАСКОМБАНК	3 586 965	uaBBB+	4,28%	18	0,77
БМ БАНК	3 434 000	uaBBB+	4,10%	18	0,74
ВІЕС БАНК	3 117 919	uaA+	3,72%	21	0,78
ІНДУСТРІАЛБАНК	3 012 835	uaBBB+	3,60%	18	0,65
БТА БАНК	2 895 224	uaA	3,46%	20	0,69
ІДЕЯ БАНК	2 890 114	uaA	3,45%	20	0,69
БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	2 852 750	uaBBB-	3,41%	16	0,55
МАРФІН БАНК	2 704 311	uaA	3,23%	20	0,65
"АРКАДА"	2 569 701	uaBBB	3,07%	17	0,52
БАНК ФОРВАРД	2 093 976	uaA-	2,50%	19	0,48
"СОЮЗ"	1 413 249	uaBBB	1,69%	17	0,29
ФІНБАНК	1 348 940	uaBBB-	1,61%	16	0,26
СУМА	83 740 958		100,00%		19,57

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁷ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁸

Назва Банку	Активи, тис. грн	Рівень рейтингу станом на 01.04.2015 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	2 467 955	uaBBB-	6,15%	16	0,98
МІСТО БАНК	2 194 766	uaBBB	5,47%	17	0,93
"КАПІТАЛ"	1 993 384	uaBBB-	4,97%	16	0,79
ЕКСПРЕС-БАНК	1 873 748	uaBBB+	4,67%	18	0,84
РАДИКАЛ БАНК	1 673 033	uaBBB-	4,17%	16	0,67
УНІКОМБАНК	1 652 320	uaBBB	4,12%	17	0,70
"ГЛОБУС"	1 641 203	uaA+	4,09%	21	0,86
"ПРЕМІУМ"	1 623 675	uaBBB	4,05%	17	0,69
ЮНЕКС БАНК	1 527 089	uaBBB+	3,81%	18	0,68
ЄВРОБАНК	1 496 698	uaBBB-	3,73%	16	0,60
"ЛЬВІВ"	1 410 519	uaBBB	3,51%	17	0,60
ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 360 413	uaBBB+	3,39%	18	0,61
БАНК 3/4	1 286 195	uaBBB	3,21%	17	0,54
БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	1 269 305	uaBBB	3,16%	17	0,54
ІНТЕГРАЛ - БАНК	1 178 770	uaBBB	2,94%	17	0,50
БАНК ТРАСТ	849 779	uaBBB	2,12%	17	0,36
БАНК СІЧ	842 646	uaBBB	2,10%	17	0,36
БАНК КОНТРАКТ	839 051	uaBBB+	2,09%	18	0,38
ЮНІОН СТАНДАРД БАНК	821 230	uaBBB-	2,05%	16	0,33
АПЕКС-БАНК	820 360	uaBBB	2,04%	17	0,35
БАНК СОФІЙСЬКИЙ	808 276	uaBBB+	2,01%	18	0,36
КРЕДИТВЕСТ БАНК	743 597	uaAA	1,85%	23	0,43
БАНК ЮНІСОН	743 542	uaBBB	1,85%	17	0,31
МОТОР-БАНК	706 786	uaBBB-	1,76%	16	0,28
АГРОКОМБАНК	634 198	uaBBB	1,58%	17	0,27
АРТЕМ-БАНК	590 674	uaBBB-	1,47%	16	0,24
АКОРДБАНК	583 341	uaBBB+	1,45%	18	0,26
ВЕРНУМ БАНК	567 953	uaBBB	1,42%	17	0,24
КЛАСИКБАНК	561 345	uaBBB	1,40%	17	0,24
БАНК АВАНГАРД	553 941	uaAA	1,38%	23	0,32
АСВІО БАНК	492 701	uaBBB	1,23%	17	0,21
РАДАБАНК	464 582	uaBBB	1,16%	17	0,20
ПРОФІН БАНК	432 031	uaBB	1,08%	14	0,15
"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	386 293	uaBBB	0,96%	17	0,16
УКРБУДІНВЕСТБАНК	384 399	uaBBB	0,96%	17	0,16
БАНК АЛЪЯНС	371 507	uaBBB-	0,93%	16	0,15
"УКООПСПІЛКА"	362 355	uaB-	0,90%	10	0,09
СМАРТБАНК	338 740	uaBBB	0,84%	17	0,14
"КОНКОРД"	300 370	uaBBB	0,75%	17	0,13
ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	283 098	uaBBB	0,71%	17	0,12
ФІНАНС БАНК	260 009	uaBBB	0,65%	17	0,11
"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	230 523	uaBBB	0,57%	17	0,10
"ЦЕНТР"	181 219	uaBBB	0,45%	17	0,08
ВЕКТОР БАНК	176 458	uaBBB-	0,44%	16	0,07
АЛЬПАРІ БАНК	148 642	uaBBB-	0,37%	16	0,06
СУМА	40 128 718		100,00%		17,18

⁸ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «ІВІ-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

За більш детальною інформацією з питань макроекономічних та галузевих оглядів звертайтеся до офіційного сайту НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>) або за телефоном (044) 383-04-76.

НРА «Рюрік» не несе відповідальності за точність інформації, отриманої з публічних джерел.

Даний огляд має виключно інформаційний характер, є суб'єктивним поглядом аналітичного департаменту НРА «Рюрік» та не є рекомендацією або порадою.

НРА «Рюрік» надає Вам право копіювати документи, надруковані або опубліковані на офіційному сайті тільки для некомерційного використання виключно за умови посилання на НРА «Рюрік» як джерело інформації.

Всі права захищені. Будь-яка публікація НРА «Рюрік» може містити неточності й помилки. НРА «Рюрік» може в будь-який момент без попереднього повідомлення вносити покращення та зміни в описану в цих публікаціях інформацію органів України або інших юридичних осіб.

☒ НРА «Рюрік»

☒ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 37-41

+38 (044) 383 04 76, +38 (044) 489 87 33 / 49

e-mail: info@rurik.com.ua

[www: rurik.com.ua](http://www.rurik.com.ua)